

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 1.12.2023
COM(2023) 773 final

2023/0451 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin ja Japanin välisen talouskumppanuussopimuksen muuttamista
tietojen vapaan liikkuvuuden osalta koskevan pöytäkirjan allekirjoittamisesta
Euroopan unionin puolesta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Neuvosto hyväksyi 12. heinäkuuta 2023 tehdyllä päätöksellä neuvotteluohjeet, jotta komissio voi neuvotella rajat ylittäviä tiedonsiirtoja koskevien määräysten sisällyttämisestä Euroopan unionin ja Japanin väliseen talouskumppanuussopimukseen¹.

EU ja Japani käynnistivät 24. lokakuuta 2022 neuvottelut rajat ylittävistä tiedonsiirroista. Neuvottelut saatiin periaatteessa päätökseen 28. lokakuuta 2023.

EU ja Japani kuuluvat maailman suurimpiin digitaalitalouksiin. EU pyrkii vauhdittamaan talouden ja yhteiskunnan globaalia digitalisointia ja hyödyntämään siitä saatavia etuja. Tiedonhallinta ja rajat ylittävät tiedonsiirrot ovat ratkaisevan tärkeitä tämän kehityksen kannalta.

Data ja tiedot ovat monien yritysten elinehto ja kriittinen osa liiketoimintamalleja ja toimitusketjuja monilla talouden aloilla. Tällä sopimuksella tuodaan kipeästi kaivattua oikeusvarmuutta siihen, että perusteettomat tiedon säilytyspaikkaa koskevat toimenpiteet eivät haittaa EU:n ja Japanin välisiä tiedonsiirtoja, ja varmistetaan luottamukseen perustuvasta tiedon vapaasta liikkuvuudesta saatavat hyödyt noudattaen kaikilta osin tietosuojaa ja digitaalitaloutta koskevia sääntöjä.

Neuvottelujen tulos vahvistaa, että EU ja Japani ovat sitoutuneita sääntöihin perustuvaan kansainväliseen kauppajärjestelmään ja muokkaavat yhdessä määrätietoisesti globaaleja tiedonsiirtosääntöjä, joissa kunnioitetaan yhteisiä arvoja ja sääntelytapoja.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ehdotuksessa sovitaan säännöistä, joilla puututaan tiedonsiirtojen perusteettomiin esteisiin ja säilytetään sääntelyn riippumattomuus tietosuojan ja yksityisyyden alalla, ja sillä edistetään näin tavoitteita, jotka on vahvistettu 18. helmikuuta 2021 annetussa komission tiedonannossa² Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.

• Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Japanin kanssa neuvotellut säännöt rajat ylittävistä tiedonsiirroista täydentävät EU:n ja Japanin nykyistä vastavuoroista tietosuojan riittävyttä koskevaa järjestelyä henkilötietojen osalta³ ja vastaavat kauppasopimuksiin sisältyvää konsolidoitua ehdotusta rajat ylittävää tiedonsiirtoa sekä henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskeviksi määräyksiksi kauppasopimuksissa⁴. Ehdotuksessa noudatetaan komission strategiaa, joka on vahvistettu kauppapolitiikan uudelleentarkastelussa, EU:n datastrategiassa, yhteisessä tiedonannossa

¹ Euroopan unionin ja Japanin välinen talouskumppanuussopimus (EUVL L 330, 27.12.2018, s. 3).

² Kauppapolitiikan uudelleentarkastelu – Avoin, kestävä ja määrätietoinen kauppapolitiikka (COM(2021) 66 final).

³ Euroopan komissio on antanut Japanin tietosuojan riittävyttä koskevan päätöksen, jolla luodaan maailman suurin turvallisten tiedonsiirtojen alue; EUR-Lex - 32019D0419 - FI - EUR-Lex (europa.eu)

⁴ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/627665>

EU:n yhteistyöstrategiasta indopasifisella alueella⁵ sekä EU:n ja Japanin yhdessä allekirjoittamassa yhteisessä julistuksessa yksityisyydestä ja henkilötietojen suojasta⁶.

Kauppapolitiikan uudelleentarkastelussa komissio sitoutui jatkamaan ”datan liikkumista koskevien perusteettomien esteiden poistamista säilyttäen samalla riippumattoman sääntelyvaltansa tietosuojan ja yksityisyyden suhteen”. EU:n datastrategian⁷ mukaan ”EU aikoo jatkossakin puuttua näihin datavirtojen perusteettomiin esteisiin kahdenvälisissä keskusteluissa ja kansainvälisillä foorumeilla – muun muassa Maailman kauppajärjestössä – edistään ja suojaten samalla datankäsittelyn eurooppalaisia sääntöjä ja normeja EU:n lainsäädännön mukaisesti”. Tiedonsiirto on myös määritelty tärkeäksi osaksi yhteistä tiedonantoa EU:n yhteistyöstrategiasta indopasifisella alueella⁸.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

Euroopan unioni allekirjoittaa muutospöytäkirjan SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen nojalla ja tekee sen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen nojalla saatuaan Euroopan parlamentin hyväksynnän.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Muutospöytäkirja, sellaisena kuin se on esitetty neuvostolle, ei kata aloja, jotka eivät kuulu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan.

• Suhteellisuusperiaate

Kauppasopimukset ovat asianmukainen keino säännellä markkinoille pääsyä ja siihen liittyviä laaja-alaisia taloussuhteita EU:n ulkopuolisen kolmannen maan kanssa. Tällaisia sitoumuksia ja kaupan vapauttamispyrkimyksiä ei voida muulla tavoin muuttaa oikeudellisesti sitoviksi.

Tällä aloitteella edistetään suoraan unionin ulkoisen toiminnan tavoitteita sekä poliittista tavoitetta tehdä EU:sta vahvempi maailmanlaajuinen toimija. Aloite noudattaa EU:n globaalistrategian linjausta toimia yhdessä muiden kanssa ja uudistaa ulkoiset kumppanuudet vastuullisesti, jotta voidaan saavuttaa EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteet. Sillä edistetään EU:n kauppaa- ja kehitystavoitteiden saavuttamista.

• Toimintatavan valinta

Tämä ehdotus on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan mukainen. Siinä määrätään, että neuvosto tekee päätökset kansainvälisten sopimusten allekirjoittamisesta. Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tässä ehdotuksessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi.

⁵ Yhteinen tiedonanto EU:n yhteistyöstrategiasta indopasifisella alueella (JOIN(2021) 24 final).

⁶ [Joint Declaration on privacy and the protection of personal data | EEAS \(europa.eu\)](#)

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan datastrategia (COM(2020) 66 final).

⁸ Yhteinen tiedonanto EU:n yhteistyöstrategiasta indopasifisella alueella (JOIN(2021) 24 final).

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei olennainen

- **Vaikutustenarviointi**

Ei olennainen

- **Säätelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta

- **Perusoikeudet**

Suositus on yhdenmukainen EU:n perussopimusten ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa. Esittämällä konsolidoidun ehdotuksen rajat ylittävää tiedonsiirtoa sekä henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskeviksi määräyksiksi kauppasopimuksissa komissio pyrkii säilyttämään unionin säätelyautonomian tietosuojan ja yksityisyyden alalla.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei olennainen

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ei sovelleta

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksessa on seitsemän artiklaa.

Ehdotuksen 1 artikla koskee sisällysluettelon muuttamista.

Ehdotuksen 2 artiklalla lisätään määritelmiin 'sopimuksen piiriin kuuluvan henkilön' määritelmä, jossa määritellään kyseisten määräysten soveltamisala.

Ehdotuksen 3 artikla koskee sääntöjä, joita sovelletaan sähköiseen rajat ylittävään tiedonsiirtoon ja jotka perustuvat tyhjentävään luetteloon rajat ylittävää tiedonsiirtoa rajoittavista kielletyistä toimenpiteistä ja asiaa koskevista poikkeuksista.

Ehdotuksen 4 artikla koskee henkilötietojen suojaa. Siinä tunnustetaan EU:n käytännön mukaisesti ja rajat ylittävää tiedonsiirtoa sekä henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevia määräyksiä kauppasopimuksissa koskevan konsolidoidun ehdotuksen mukaisesti

kummankin osapuolen oikeus määrittää yksityisyyden ja henkilötietojen suojan asianmukainen taso.

Ehdotuksen 5 artiklassa säädetään rahoitustietoja koskevan määräyksen poistamisesta.

Ehdotuksen 6 artikla koskee voimaantuloa.

Ehdotuksen 7 artikla koskee todistusvoimaisia kieliä, joilla pöytäkirja on laadittu.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja Japanin välisen talouskumppanuussopimuksen muuttamista tietojen vapaan liikkuvuuden osalta koskevan pöytäkirjan allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa, ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausunnon ... päivänä ...kuuta ... [lausunnon päivämäärä],

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 12 päivänä heinäkuuta 2023 komission neuvottelemaan rajat ylittäviä tiedonsiirtoja koskevien määräysten sisällyttämisestä Euroopan unionin ja Japanin väliseen talouskumppanuussopimukseen, jäljempänä 'sopimus'.
- (2) Neuvottelut sopimukseen sisällytettävistä rajat ylittävää tiedonsiirtoa koskevista määräyksistä saatiin päätökseen 28 päivänä lokakuuta 2023.
- (3) Sopimusta muuttava pöytäkirja olisi sen vuoksi allekirjoitettava unionin puolesta sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan unionin ja Japanin välisen talouskumppanuussopimuksen muuttamisesta tietojen vapaan liikkuvuuden osalta tehdyn pöytäkirjan, jäljempänä 'pöytäkirja', allekirjoittaminen unionin puolesta sillä varauksella, että pöytäkirjan tekeminen saatetaan päätökseen.

Pöytäkirjan teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston pääsihteeristö laatii valtakirjan, jolla pöytäkirjan neuvottelijan nimeämä(t) henkilö(t) valtuutetaan allekirjoittamaan pöytäkirja unionin puolesta sillä varauksella, että pöytäkirjan tekeminen saatetaan päätökseen.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*